

SVERIGES EKUMENISKA KVINNORÅD

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2015

SVERIGES EKUMENISKA KVINNORÅD, SEK, är ett forum för kristna kvinnor i Sverige. SEK består av femton medlemsorganisationer (inräknat de tio lokala råden) och därtill enskilda medlemmar och stödorganisationer.

SEK:s uppgift är att

- genom utbyte av tankar och erfarenheter stärka samhörigheten mellan Sveriges kristna kvinnor, bland annat genom utgivandet av medlemstidningen ELSA
- arbeta för kvinnans ställning i samhället, särskilt inom kyrkor och samfund, för att uppnå full jämställdhet mellan kvinnor och män
- främja det lokala arbetet genom att stötta de lokala kvinnorådens verksamhet, likaså övriga medlemsorganisationers arbete
- i anslutning till den årligen återkommande Världsböndagen verka för att gudstjänster anordnas, och genom böndagskommittén fördela de medel som samlas in som böndagskollektor samt upprätthålla kontakten med den internationella böndagskommittén
- anordna konferenser och seminarier, såväl egna som tillsammans med andra organisationer eller grupper
- ta upp till behandling såväl religiösa som samhällsliga och internationella frågor och vid behov delta i den offentliga opinionsbildningen

SEK:s värdegrund

SEK:s ändamål och mission framgår av stadgarna, senast reviderade 2013. Målen skall nås och uppgiften utföras utifrån en värdegrund som är gemensam för de organisationer och enskilda som ingår i SEK och deltar i dess arbete. SEK:s värderingar bygger på:

- *Det kristna budskapet om alla människors lika värde.*
Varje individ skall respekteras oberoende av kön, ålder, nationalitet, sexuell läggning, åsikter, etniskt ursprung eller samhällsställning.
- *Övertygelsen att människor bekräftas i mötet med varandra och Gud.*
Det ekumeniska samarbetet med kyrkor och organisationer är i sig en viktig gemenskap där SEK tar fasta på det som förenar och håller samman, snarare än det som skiljer. SEK arbetar för öppenhet och förståelse mellan olika trosuppfattningar.
- *Kvinnogemenskap och kvinnoförmåga är en kraft i sig.*
I gemenskap vill SEK förverkliga organisationens uppgifter, särskilt när det gäller att uppmärksamma grupper och individer i Sverige och övriga världen, som är i behov av hjälp och stöd för att leva ett värdigt liv.
- *Ett demokratiskt förhållningssätt.*
SEK står för åsiktsfrihet, öppenhet och allas skyldighet och rättighet att följa samhällets och organisationens regler.

Årsmöte 2014

Årsmötet hölls i S:t Jakobs kyrka i centrala Göteborg 17-19 april. Årskonferens anordnades tillsammans med medlemsorganisationerna *Forum för prästvigda Kvinnor* och *Kristen & kvinna*. Varje organisation höll sitt eget årsmöte med årsmötesförhandlingarna separat. Allt övrigt under årskonferensen, som gudstjänster, workshops, föredrag och måltider, skedde gemensamt. Årskonferensen avslutades med en festkväll på Överås, där Metodistkyrkan från 1924 fram till 2008 bedrivit teologiskt seminarium.

Årsmötesförhandlingarna ägde rum på lördagen den 18 april. Inga nya ordinarie ledamöter valdes då samtliga ledamöter kvarstod. Som suppleant valdes till fyllnadsval Ingegerd Modig (Frälsningsarmén, Hem & Familj). Till revisorer omvaldes Christina Gotting, auktoriserad revisor, och Kerstin Bjerhagen, både för ett år. En ny valberedning valdes med Lisbeth Malmström (Svenska Kyrkan), Karin Nordin (sammankallande, Equmeniakyrkan) och Gunilla Olausson (Frälsningsarmén, Hem & Familj).

Vi lär av varandra – Utvecklingsarbete

Under 2015 inleddes ett samarbete med organisationskonsult Lena Boberg. Styrelsen har beslutat att genomföra en översyn av organisationens arbete och framtid. Vid flera sammanträden har frågan diskuterats och bearbetats av styrelsen men nu beslöts att anlita en extern konsult för att få hjälp att komma vidare. Flera möten har skett under året men det viktigaste var övernattningssammanträdet hos Birgittasystrarna på Djursholm, 6-8 november, där Lena Boberg genomförde en workshop med styrelsen och arbetet diskuterades genomgående. Under 2016 kommer medlemsorganisationer och medlemmar inom SEK att inkluderas i arbetet med SEK:s framtid.

Under 2015 möttes styrelsen till fem styrelsesammanträden och ett presidiesammanträde.

Ekonomi, personal och Minsta myntets gemenskap, MMG

Organisationsbidraget från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, uppgick till 655 200 kronor för år 2015. Tack vare bidraget har SEK kunnat fortsätta sin verksamhet med fokus på arbete både i kyrkor och ute i samhället, ur ett kvinnoperspektiv. Världsböndagen, som redovisas nedan, gav kollekt och gåvor på 289 972 kronor varav 246 200 kronor fördelades till stipendiater. Till Minsta Myntets Gemenskap inkom under året 6 257 kronor som förmedlades till den internationella

kommittén inom Kyrkornas Världsråd. Med hjälp av de medel SEK fått förtroendet att förvalta har verksamheten och SEK:s kontakter kunnat bibehållas på samma nivå som tidigare år. I övrigt hänvisas till den särskilda ekonomiska redovisningen. Annika Damirjian, som arbetar som generalsekreterare med 60 % arbetstid, driver SEK:s arbete på ett mycket förtjänstfullt sätt. Kontoret på Ekumeniska centret i Alvik delas mellan generalsekreteraren, kassören och Världsböndagens ordförande.

ELSA

Tidningen ELSA utkom som planerat med fyra nummer under året, med följande teman:

ELSA nr 1/15: Tema *Kristna i Sydamerika*

ELSA nr 2/15: Tema *Kristna i Nordamerika*

ELSA nr 3/15: Tema *Den världsvida kyrkan*

ELSA nr 4/15: Tema *80 år i kvinnors tjänst*

ELSA är SEK:s medlemstidning. Tidningen skickas, förutom till medlemmarna i de lokala råden och de enskilda medlemmarna, också till SEK:s medlemsorganisationer och andra personer och/eller institutioner som SEK bedömer har ett intresse av att få tidningen för kännedom. ELSA fyller en central funktion som en sammanhållande faktor för SEK:s medlemmar och har också en viktig uppgift i värvandet av nya medlemmar eftersom det ofta är tidningen, tillsammans med kurser och seminarier, som gör kvinnor intresserade av SEK.

Under 2015 bestod redaktionskommittén av Sr Madeleine Fredell OP (Romersk-katolska kyrkan), Ragnhild Greek (Svenska kyrkan), Susanne Rodmar (Ekumeniska kyrkan) och Hanna Stenström (Svenska kyrkan). Redaktör för tidningen är Annika Damirjian, generalsekreterare på SEK, varit. Redaktionen har träffats inför varje utgivning (fyra gånger) och planerat innehållet till nästkommande nummer.

Sociala medier

Ulla-Stina Rask har under 2015 fortsatt att vara ansvarig för uppdateringen av hemsidan, med assistans av generalsekreteraren. Hemsidan är, liksom tidningen ELSA, en central och viktig del av SEK:s kommunikationsmöjligheter. Under året har SEK:s Facebooksida fungerat som ytterligare en värdefull kontakt med kvinnor och män (inte bara medlemmar) som delar ett intresse för SEK:s huvudfrågor. Facebooksidan administreras av generalsekreteraren.

Lär känna, be, handla! – Världsböndagen, VBD, Hanna

Världsböndagen 2015 inföll den 6 mars och firades på minst 250 orter i Sverige. Programmet kom från den karibiska östaten Bahamas och hade temat "Förstår ni vad jag har gjort med er?" med utgångspunkt i berättelsen om hur Jesus tvår lärjungarnas fötter (Joh 13:1-17). Fottvagning ingick i gudstjänsten – ovanför för den protestantiska delen av vår ekumeniska gemenskap men inte för våra katolska och ortodoxa systrar. Uppmaningen att "gå i Jesu fotspår" konkretiserades med fotavtryck i papper på golvet i många kyrkor. Böndagskollekten uppgick till drygt 290 000 kr och gick liksom tidigare i huvudsak till utbildningsstipendier för kvinnor i fattiga länder. Totalt beviljades 52 individuella stipendier till kvinnor i 16 länder. Dessutom förmedlades ett anslag på 25 000 kr via Frälsningsarmén till ett jordbruksprojekt i Malawi.

Böndagskommittén har i flera år haft som mål att försöka spegla den kulturella och språkliga mångfald som numera präglar vårt land. I år fick vi förfrågningar om program på arabiska och finska, vilket vi med hjälp av kontoret i New York och böndagsansvariga i andra länder snabbt kunde ordna. Vi assisterade också de finlandssvenska böndagsansvariga genom att ställa det svenska böndagsmaterialet till deras förfogande. Bakgrundsmaterialet, som förutom själva gudstjänstprogrammet brukar ingå i utskicket till mer än 600 böndagskontakter utöver landet,

presenterades detta år för första gången i en separat informationsbroschyr. Allt material fanns också att ladda ner från hemsidan, där det även fanns barnprogram och musik.

Arbetet med att sprida information om Världsböndagen till blivande präster, pastorer, officerare och diakoner fortsätter. Under våren medverkade ordföranden vid en lektion med blivande diakoner inom Eumeniakyrkan och hade ett informationspass med Eumeniakyrkans pastorskandidater.

Böndagskommittén har haft fyra sammanträden under året. Ingela Hallström von Melen, Karin Halldorf och Karin Ramos lämnade kommittén i och med årsmötet och ersattes av Christina Hallonsten, Lund (Katolska kyrkan) och Gunilla Olausson, Stockholm (Frälsningsarmén). Kvarstående ledamöter är: Solveig Eriksson, Täby (Eumeniakyrkan), Vianka Khamis Jenan, Bromma (Syrisk-ortodoxa kyrkan), Ragni Lantz, ordförande, Sundbyberg (Eumeniakyrkan), Birgitta Lundqvist, sekreterare, Kumla (Evangeliska frikyrkan), Marita Wahlström, Jönköping (Svenska alliansmissionen), Karin Öhagen, Solna (Svenska kyrkan). SEK:s kassör Rose Söderqvist är även Världsböndagens kassör. Hedersledamoten Ann Marie Korsving deltar aktivt i arbetet. Generalsekreteraren hjälper till med utskick och information.

Jämställdhetsarbete med SMR och SKR

I början av 2015 deltog generalsekretären vid medlemsdagarna för Svenska missionsrådet, SMR, i Vadstena. Under medlemsdagarna arrangerades ett seminarium om *Teologi och jämställdhet*. Generalsekretären var med och planerade för dagen och deltog i genomförandet.

Sveriges kristna råd, SKR, beslutade i december 2013 att återuppta sitt arbete med jämställdhet. Under 2014 bjöds en ny arbetsgrupp in för att arbeta med jämställdhet och under 2015 kom arbetet igång. Generalsekretären ingår i denna arbetsgrupp, bland annat som sekretärer, arbetet leds av Olle Kristenson, SKR. Under 2015 hölls tre antal möten med gruppen som består av två personer (en man och en kvinna) från varje kyrkofamilj. SEK bistod på ett avgörande sätt, framför allt genom Ragni Lantz och generalsekretären, SKR i arbete med ett remissvar angående en utredning om mäns våld mot kvinnor (SOU 2015:55).

Nordisk ekumenisk kvinnokommitté, NEKK

Till NEKK har de fem lutherska kyrkorna i Norden (Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige) inbjudits att utse var sin representant och likaså de nationella ekumeniska råden. Från Sverige har SEK:s representant 2015 varit Petra Jonsson med Annika Damirjian som suppleant. NEKK arrangerar återkommande kvinnokonferenser vartannat år i ett av medlemsländerna. Nästa konferens i NEKK:s regi kommer att genomföras i Hólar på Island 10-13 augusti 2016. Konferensens tema är "Visdom, Växt, Vandring". Under 2015 hölls tre planeringmöten inför konferensen på Island (två i Sverige och ett på Island) som Petra Jonsson deltog i för SEK: räkning.

Ecumenical Forum of European Christian Women, EFECW

EFECW är ett europeiskt forum för ekumeniskt kvinnoarbete som grundades 1982 i Schweiz. Dess uppdrag är att stärka kvinnors ekumeniska nätverk, hjälpa kvinnor att finna en europeisk identitet och att uppmuntra kvinnor att agera i frågor som rör förhållandena för kvinnor i kyrka och samhälle. För närvarande är 33 länder anslutna. I varje land finns en s.k. National Coordinator, NC. För Sveriges del fungerar Carin Gardbring och Else-Britt Löfdahl som NC:s.

Under 2015 har den nya styrelse som valdes 2014 vid generalförsamlingen (GA) på ön Tinos, Grekland, träffats två gånger. Första mötet ägde rum 19-22 mars utanför Belgrad, Serbien. Vid mötet bestämdes att arbeta vidare med de prioriteringar som gjorts under GA. De är Pop-Up-Monastery, möten mellan generationerna, medlemsvärvning, organisering av retreatar, rådslag med genusexpertis och att

involvera politiker i arbetet. Ytterligare ett styrelsemöte hölls den 15-18 oktober i Svati Jur, Slovakien, där förberedelsearbetet för nästa NC-möte på Cypern 2016 tog stor plats.

EFECW har under året upgraderat sin hemsida och gjort den interaktiv. All väsentlig information finns på www.efecw.net

Två konferenser för grannsamverkan i Europa (*Neighbourhood Meetings*) ägde rum under året, dels i Kirkkonummi i Finland den 20-24 maj dels i Angers, Frankrike, den 13-15 mars. Rapporter från dessa möten finns på EFECW:s hemsida. Grannmötet i Finland är skildrat i tidningen ELSA av de två svenska deltagarna på konferensen.

Årets stora begivenhet var Pop-Up- Monastery, PUM, som drivs av projektgruppen Young Women's Strategy. Detta genomfördes i två omgångar under två veckor i augusti i det lutherska klostret Mariensee utanför Hannover i Tyskland. Sammanlagt deltog ca 50 kvinnor från 15 olika länder i åldrarna 19-73 år. Avsikten var att erbjuda en retreatliknande samvaro med olika former av gemensamma aktiviteter (workshops, pilgrimsvandring) och utfallet blev mycket lyckat. Hela Pop-Up-Monastery-projektet har filmats av ett team från Österrike. Även från detta möte finns en rapport på hemsidan. I ELSA finns också ett reportage om PUM, av de två svenska deltagarna.

SEK:s arbetsgrupper

Halva himlen är vår – ledarutveckling för kvinnor, Priscilla

Under 2015 har Priscilla varit aktiv i olika delar av landet med olika samlingar bland annat i Lund och Södertälje med seminariet *Psalmer och sånger i 2000-talet* med bland annat psalmförfattare Christina Löwestam. Under hösten har det lokala ekumeniska rådet i Göteborg, GEK, arrangerat två samlingar gemensamt med SEK, till exempel var pastor Carina Hult och talade om "Från Yoga till kristen tro" på en av samlingarna. Ett mycket intressant och gripande program om Guds ledning i en människas liv. På SEK:s planeringsdagar i november föddes en idé om en ny form av ledarskapsutbildning för kvinnor och kontakt har tagits med studieförbundet Bilda som visat stort intresse för att samarbeta kring utbildningen. Under våren 2016 kommer samtal och planeringsmöten att hållas tillsammans med Bilda.

Under 2015 hade Nämnden för statligt stöd till trossamfund, SST, i uppdrag från regeringen att fortsätta den fördjupade dialogen rörande demokrati och mänskliga rättigheter – med särskild inriktning på kvinnors delaktighet, inflytande och synlighet i trossamfunden. Därför inbjöds kvinnor från alla trossamfund i Sverige till ett första rådslag, med rubriken "Rådslag för kvinnors delaktighet, inflytande och synlighet i trossamfunden", där tanken var att samråda kring möjliga frågor att lyfta och diskutera gällande detta. Rådslaget genomfördes den 19 maj och leddes av Jenny Jansson Pearce från Fonden för mänskliga rättigheter. Generalsekretareren deltog i rådeslaget och hade varit SST behjälplig med namnlistor på lämpliga kvinnor att bjuda in till samlingen. En utkomst från rådslaget var uppmaningen till SST att under hösten och vintern arrangera tre workshops OM, FÖR och MED kvinnor som är eller vill vara en engagerad i ett trossamfund. SST gav generalsekreterare Annika Damirjian i uppdrag att förbereda workshoppen och att vara samtalsledare vid de tre tillfällena. Inbjudan var öppen för alla kvinnor i trossamfund. Följande workshops genomfördes:

- *Kropp, Sexualitet, Behov. Om kvinnors kroppar i det gemensamma rummet.* 29 september.
- *Om makt. Hur får man den, hur tar man den, vill man ha den?* Om kvinnors rättigheter, grunden för makt, medverkan av Eva Nikell, från DO, Diskrimineringsombudsmannen. 3 november.
- *Att vara kvinna och ledare. Vilka är utmaningarna? Vilka är möjligheterna?* Medverkan av Astrid Assefa, skådespelerska, teaterchef etc. 3 december.

Ett uppföljande rådslag kommer att genomföras våren 2016 för att planera för en fortsättning av projektet.

Vi arbetar för fred och rättvisa – arbetsgruppen för fred och ickevåld, Rebella

SEK erbjuder kvinnor att engagera sig i arbetet för fred och ickevåld. Det innebär bland annat stöd till SEK:s medlemsorganisationer och de lokala råden att både lokalt och internationellt samverka med statliga och kommunala organ samt civilsamhället för att skapa en fredskultur. SEK fortsätter att samarbeta med Sveriges Kristna Råd, SKR, i fredsfrågor. Generalsekreteraren är med i två av SKR:s arbetsgrupper för fred: *Kyrkornas globala vecka* och *Fredskulturgruppen*. SEK har under året, bland annat genom engagemang i Kyrkornas globala vecka, fortsatt att stödja kampanjen *Torsdagar i svart – En värld utan våld och våldtäkt*. Kampanjen innebär bland annat att vara klädd i svart på torsdagar och bära en svart kapp som tecken på engagemanget. Bakom den världsvida kampanjen står Kyrkornas Världsråd.

2015 var det hundra år sedan kvinnor i Europa protesterade mot det pågående första världskriget. I april 1915 samlades tusentals kvinnor i Haag, Nederländerna, till en manifestation mot krigets fasor. I Sverige samlades omkring 5 000 kvinnor till 343 möten över hela landet: *Kvinnornas fredssöndag* som genomfördes den 27 juni 1915. Cirka 90 000 anslöt sig genom en namnunderskrift till en resolution mot kriget. I samband med uppmärksamheten kring hundraårsdagen av manifestationerna 1915 sammanställde SEK en lista med porträtt över svenska fredskvinnor, de mest framträdande kvinnorna genom svensk fredshistoria. Listan finns nu att ladda ner från SEK:s hemsida.

Under hösten deltog SEK i Varberg *Calling for Peace*, hundra år efter det stora fredsmötet i Varberg 1915 och i samband med FN:s 70 årsjubileum. Den kvinnliga fredspristagaren Gbowee från Liberia invigningstalade efter ett bejublat framträdande av Cirkus Cirkör. SEK var också representerade på Dagarna för Mänskliga Rättigheter i Göteborg, där rasism, religion och våld var bärande teman.

SEK är en av medlemsorganisationerna för det Ekumeniska Följeslagarprogrammet i Palestina och Israel/EAPPI. Birgitta Larsson och Annika Damirjian är med i styrgruppen. SEK är också en av medlemsorganisationerna i Operation 1325, som vill verka för att stärka kvinnors ställning i samhället genom förverkligandet av FN:s resolution 1325 om kvinnors, fred och säkerhet. Under året har arbetet främst varit inriktat på utbildningar i Resolution 1325 för kvinnor i Mellanöstern. Fokus är på de pågående konflikterna och hur civilsamhällets organisationer kan arbeta för kvinnors inflytande i freds- och fredsförebyggande processer. SEK:s representanter i Operation 1325 styrelsen har varit Carin Gardbring, som avgick vid årsmötet och Cecilia Ralfe-Stelander. Suppleant för SEK under 2015 var Magdalena Wernefeldt.

Medlemmar i det löst sammanhängande nätverket Rebella har varit: Carin Gardbring, Cecilia Ralfe-Stelander, Emelie Anner, Kerstin Bergeå, Annette Grinde, Ann-Sofie Noryd, Annika Spalde, Frida Swidan, och Åsa Thörne Adrianzon.

Vi är en del av Guds skapelse – kyrka och samhälle, Lydia

Den 5 mars anordnades en seminariedag, *"Rätten till min kropp"*, på Fryshuset i Stockholm, inför firandet av den Internationella kvinnodagen den 8 mars. Dagen planerades och genomfördes av kvinnoorganisationerna, med UN WOMEN Sverige som samordnare. SEK, genom generalsekreteraren, deltog i dagen genom att anordna ett seminarium med tema, och innehåll: *Religiösa kvinnors rätt till sin kropp. Inom många religioner finns ett fokus på att begränsa kvinnors rätt till sin egen kropp, men de flesta religiösa kvinnor känner sig fria att bestämma över sin egen kropp ändå. Hur hänger det ihop? Erfarenheter ur ett kristet och muslimskt perspektiv*. Arrangörer för seminariet var Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd och Svenska kyrkan. I detta samarbetade SEK med Svenska kyrkans genushandläggare Inger Lise Olsen. Tillsammans hade SEK och Svenska kyrkan också ett bokbord under dagen.

Vår relation till Gud – teologisk reflektion och diskussion, Sofia/Maria

Inför firandet av den Internationella kvinnodagen den 8 mars lades material ut på SEK:s hemsida som hjälp och inspiration för den eller de som vill anordna en gudstjänst i samband med Internationella kvinnodagen. Materialet kommer att ligga kvar och fyllas på vartefter. Arbetet gjordes med anledning av att SEK kontaktas i princip varje år med en efterfrågan om material till en kvinnogudstjänst.

Övriga aktiviteter och representation under året

Som medlem i studieförbundet Bilda deltog SEK aktivt i försöket att förena studieförbunden Bilda och Sensus till ett enda studieförbund (vilket avlogs). SEK var representerat vid KSAN:s årsmöte genom Ragni Lantz och Petra Jonsson deltog i Sveriges Kvinnolobbys årsmöte. Vid Equmeniakyrkans kyrkokonferens i Göteborg medverkade SEK med ett informationsbord i utställningsområdet, i samarbete med Kristen & Kvinna.

Stockholm, mars 2016

Styrelsen för Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd

Kajsa Berg

Diana Eliason

Carin Gardbring

Petra Jonsson

Vianka Khamis Jenan

Ragni Lantz

Else-Britt Löfdahl

Cecilia Ralfe Stelander

Birgitta Thörn

